

Izvještaj o učešću ministarke saobraćaja Vlade Crne Gore, Maje Vukićević, na poziv ministra građevinarstva i transporta, Janosa Lazara, na sastanku ministara transporta, koji se održao u Budimpešti, 19.-20. septembra 2024.godine, Mađarska.

Prvog dana posjete Budimpešti, organizator je upriličio višečasovni „Testdriving program“ za predstavnike svih delegacija učesnica.

Drugog dana posjete Budimpešti, na poziv ministra građevinarstva i saobraćaja Vlade Mađarske, Janosa Lazara, ministarka saobraćaja, Vlade Crne Gore, Maja Vukićević, učestvovala je na ministarskom sastanku u organizaciji Ministarstva građevinarstva i saobraćaja Vlade Mađarske.

U sklopu prvog dijela ministarskog sastanka pod nazivom „**Koraci i akcije ka daljem razvoju konkurentnijih EU politika u sektoru transporta**“ učesnici izlagači su prezentovali stavove o značaju uvezivanja i efikasnosti evropskog transportnog lanca kao ključnog preduslova za jačanje globalne konkurentnosti Evrope, gdje su neposredno jedinstvena akcija i odgovor svih država učesnica preduslov za unapređenje transportnih veza.

Ministarka Vukićević je govorila o planiranju transportnog sistema, kroz principe pristupačnosti odredištu i uslugama, smanjenje efekata staklene bašte i potrošnje fosilnih goriva i povećanja bezbjednosti saobraćaja, kao o glavnim ciljevima unapređenja transportnog sistema, u namjeri ispunjavanja obaveza iz Zelene agende na putu pristupanja Evropskoj uniji. Realizacija projekata iz oblasti putne infrastrukture zahtijeva snažnije regionalne inicijative i zajednički pristup prema dostupnim izvorima finansiranja. Prioritet Vlade Crne Gore je da omogući punu izgrađenost autoputa Bar-Boljare, koji je dio proširenja sveobuhvatne Trans-evropske-transportne mreže (TNT-a) na prostoru Zapadnog Balkana, a u cilju ostvarivanja veze sa evropskim koridorima preko Republike Srbije u što kraćem roku. EBRD je za izgradnju naredne dionice Mateševo –Andrijevića opredijelila bespovratna sredstva u iznosu od 40 odsto od procijenjene vrijednosti izgradnje, ali i kreditno podržala ovaj projekat sa 200 miliona eura. Planom urbane mobilnosti potrebno je transportni sistem iz klasičnog, primarno prilagođenog putničkom automobilu, transformisati u transportni sistem prilagođen održivim oblicima saobraćaja i prevozu ekološki prihvatljivim vozilima, sve u cilju postavljanja temelja za održivu mobilnost i zelenu tranziciju.

U sklopu drugog dijela ministarskog sastanka, održan je panel na kojem je ministarka saobraćaja, Maja Vukićević sa ministrima regiona i Evrope razmijenila informacije po osnovu projektnih dešavanja i stanja u sektoru željezničkog saobraćaja.

Ministarka saobraćaja je saopštila da je Crna Gora u prethodnom periodu obezbijedila značajna finansijska sredstva za remont i modernizaciju pruge Bar-Vrbnica, odnosno Rute 4, čime su se stekli uslovi za nastavak rekonstrukcije pruge, koja je započela 2009 godine. Uz prethodno obezbijedjena sredstva očekuje se da će realizacijom projekata u narednom periodu Crna Gora imati remontovanu kompetnu dionicu Rute 4. U junu ove godine je potpisan Ugovor o nabavci novih elektromotornih garnitura za potrebe AD „Željezniki prevoz Crne Gore“, a koje će se koristiti u unutrašnjem saobraćaju. Takođe, istog mjeseca ove godine otvorena je zajednička željeznička stanica Bijelo Polje, u kojoj su smješteni zajednički organi uprava Crne Gore i Srbije, u cilju smanjenja vremena zadržavanja vozova na graničnim prelazima. Vrijeme kontrole vozova smanjeno je za cca 40 minuta. Sa ministrom Vesićem smo uputili zajedničko pismo Evropskoj komisiji, kojim se traži finansijska podrška za remont dijela rute 4 na teritoriji Republike Srbije. Ministarka Vukićević je pozvala sve učesnike da podrže ovakav zahtjev čija bi realizacija imala isključivo pozitivne efekte na cijeli region, a ujedno i bolje povezivanje sa Evropskom unijom. Vukićević je, takođe, govorila o značaju ulaganja u infrastrukturne kapacitete Luke Bar i željezničku mrežu koja predstavlja zaleđe luke, smatrajući da bi se na dugoročnom planu postigli pozitivni efekti kako za Crnu Goru, tako i za Republiku Srbiju. Realizacija planiranih

projekata, povećala bi kapacitete Luke Bar, a uklanjanje uskih grla na željezničkoj mreži, učinili bi transport robe efikasnijim, a samim tim i privukli nove korisnike, budući da se Luka Bar nalazi na samom ulasku u Jadransko more.

Na panelu je konstatovano da bez adekvatnog ulaganja u infrastrukturne projekte ne možemo dalje razgovarati o bilo kakvom razvoju saradnje sa susjednim zemljama, a samim tim i ostatkom zemalja EU. Remont pruge je samo jedan od segmenata modernizacije, dok se istovremeno mora težiti razvoju inteligentnih transportnih sistema. Smatramo da bi zemlje regiona trebale slijediti primjer i put zajedničkog nastupa Crne Gore i Srbije za traženje finansijske podrške za unapređenje kompletne željezničke mreže.

Kada govorimo o administrativnim barijerama, u završnoj fazi pripreme ja novi Zakon o željeznici, usaglašen sa relevantnim propisima EU, a koji se odnose na otvaranje tržišta, priznavanje stranih operatera, kao i saradnju nacionalnog upravljača infrastrukture sa stranim upravama, u cilju bolje i efikasnije organizacije prevoza putnika i tereta.

Sastanak ministara transporta u Budimpešti bio je prilika da se održi bilateralni sastanak ministarke saobraćaja Vlade Crne Gore, Maje Vukićević i ministarke transporta Republike Albanije, Belinde Baluku.

Ministarke su razgovarale na temu ugovora potpisanog između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Republike Albanije 2013, a odnosi se na uređenje željezničkih pružnih prelaza, po osnovu kojeg je željeznička stanica Tuzi mjesto zajedničke kontrole, sa obje strane. Sa naše strane se radi na projektu modernizacije dionice u dužini od 25 kilometara. Projekat takođe uključuje izvođenje radova elektrifikacije, kao i rekonstrukciju same željezničke stanice.

Ministarka Vukićević je saopštila da je prioritet domaće administracije rad na modernizaciji pruge Beograd-Bar i da u tom pravcu imamo obezbijeđenu podršku sa strane EBRD, a da se uz to intenzivirano radi na nastavku projekta revitalizacije pruge Bar-Golubovci. Radovi na ovoj dionici bi trebalo da počnu naredne godine, uz dominantno opredijeljena sredstva za ovaj važan projekat.

Baluku je istakla da je i za njih izuzetno važna pruga Beograd-Bar na koju se priključuju, ističući dobru saradnju Albanije sa državama regiona posebno sa Republikom Srbijom.

Jedna od tema sastanka bila je i projekat albanske putne infrastrukture „Blue corridor“ gdje je već započeto sa radovima od Tirane do granice sa Crnom Gorom. Baluku je upoznala ministarku Vukićević sa aktivnostima koje se dnose na aktivnosti izgradnje auto-puta sve do granice sa Crnom Gorom.

Delegacije su razmijenile informacije o planovima na razvoju i izgradnji brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja i nastavak preko Albanije do Grčke, tzv. Blue highway.

Delegaciju Vlade Crne Gore, ispred Ministarstva saobraćaja, sačinjavali su:

- Maja Vukićević, ministarka saobraćaja Vlade Crne Gore;
- Marijana Stanić, državna sekretarka Ministarstva saobraćaja;
- Tijana Milonjić, samostalni savjetnik III u Direktoratu za državne puteve;

Napomena: Predlog Platforme o učešću ministarke saobraćaja Vlade Crne Gore, Maje Vukićević, na poziv ministra građevinarstva i transporta, Janosa Lazara, na sastanku ministara transporta, koji se održao u Budimpešti, 19.-20. septembra 2024. godine, Mađarska je, kandidovan za sjednicu KEPIF-a, dana 10.09.2024. godine. Imajući u vidu da smo, u tom momentu, imali nepotpunu informaciju u dijelu koji se odnosi na pokrivanje troškova smještaja za članove delegacije Ministarstva saobraćaja, koristim priliku da vas informišem o razlozima zbog kojih je dostavljena informacija, koja je kasnije, u dijelu troškova, inovirana, a o čemu smo, usmenim putem, blagovremeno obavijestili predstavnike Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore. Troškove smještaja sa ministarku i za državnu sekretarku pokrili su organizatori, dok je ostale troškove smještaja (za 18.09. i 20.09.2024. godine) pokrilo Ministarstvo saobraćaja. Troškove smještaja za Tijanu Milonjić, u cjelosti je pokrilo Ministarstvo saobraćaja.

Takođe, napominjemo da je registracioni link za prijavu delegacije aktiviran je sa velikim zakašnjenjem, tek 2 dana uoči sastanka ministara transporta. Inoviran program za sam događaj je dostavljen 5 dana uoči događaja, te smo, polazak i povratak, inicijalno planirali za 19ti ujutro/20ti kasno naveče, ali smo zbog promijenjenih okolnosti, te neodgovarajućih letova, za polazak/povratak ipak otputovali noć ranije, a vratili se 21.09.2024. godine u ranim jutarnjim časovima.